



Plenarhandling

A9-0429/2023

11.12.2023

BETÄNKANDE

om genomförandet av fördragets bestämmelser om nationella parlament
(2023/2084(INI))

Utskottet för konstitutionella frågor

Föredragande: Paulo Rangel

INNEHÅLL

	Sida
MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER	3
BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN	7
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	8
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	18
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET	19

MOTIVERING – BAKGRUND OCH SLUTSATSER

Inledning

Fjorton år efter Lissabonfördragets ikraftträdande ansåg utskottet för konstitutionella frågor (AFCO) det nödvändigt att utarbeta ett initiativbetänkande för att bedöma ”genomförandet av fördragets bestämmelser om nationella parlament”.

Syftet med betänkandet är att bedöma användningen av de nuvarande mekanismerna för de nationella parlamentens deltagande i den europeiska politiska processen och framtidsutsikterna för dess utveckling. På grundval av denna bedömning undersöker betänkandet sedan möjliga förbättringar av dessa mekanismer, för att föra de nationella parlamenten närmare den övergripande integrationsprocessen. Betänkandet tar hänsyn till de debatter som hållits sedan godkännandet av det förra betänkandet om genomförandet – t.ex. i samband med konferensen om Europas framtid och arbetsgruppen för subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare” – och till de rekommendationer som utfärdats.

I. De nationella parlamentens främsta funktion: att granska den europeiska politiken genom mandat till sina egna regeringar, som är företrädare i rådet och i Europeiska rådet

Lissabonfördraget har kallats parlamentens fördrag, just eftersom det avsevärt har ökat Europaparlamentets befogenheter, samtidigt som det har erkänt de nationella parlamenten i deras egen konstitutionella roll inom den europeiska ramen. Dessa fick en viktig roll när det gäller att säkerställa unionens demokratiska legitimitet, främja dess pluralism och mångfald och säkra dess konstitutionella funktion.

De nationella parlamenten ses – av politiska aktörer på olika nivåer och av forskare – som viktiga aktörer som bidrar till att stärka den demokratiska grunden för EU-projektet. De nationella parlamentens aktiva deltagande i EU-frågor och ökade kontroll av de nationella regeringarna är särskilt avgörande för att säkerställa demokratisk ansvarsskyldighet och legitimitet i EU:s institutionella system. Trots att de nationella parlamenten har tagits med i fördragstexten kan deras förmåga att agera i EU-frågor dock fortfarande förbättras. De nationella parlamenten är villiga att spela en mer aktiv roll i EU-frågor genom att bli mer delaktiga i innehållet i EU:s politik och lagstiftning, och inte enbart i subsidiaritetsfrågor. Det pågår allt fler diskussioner om möjligheten att låta de nationella parlamenten ingripa under hela beslutsprocessen.

Institutionernas demokratiska funktion innebär att ansvar utkrävs av beslutsfattarna. I detta avseende utmärker sig det europeiska institutionella systemet: Unionens råd tillhör både den lagstiftande makten (lagstiftaren) och den verkställande makten, som en institution bestående av nationella ledare. Denna hybridkaraktär försvårar den politiska kontroll som kan utövas över rådet, eftersom Europaparlamentets befogenheter är begränsade. I detta sammanhang spelar de nationella parlamenten en mycket viktig roll för att säkerställa att unionen fungerar demokratiskt, tack vare den kontroll som de utövar över de nationella regeringarnas europeiska politik, i enlighet med fördraget.

Denna kontroll försvåras dock av den brist på insyn i rådets arbete som trots vissa

förbättringar fortfarande är praxis. Tillgången till information, som är en förutsättning för att utöva politisk kontroll över den nationella regeringen, är naturligtvis och framför allt en fråga för nationella bestämmelser och nationell praxis, som varierar kraftigt från en medlemsstat till en annan. Man skulle dock kunna främja gemensamma minimiregler för att säkerställa större insyn i rådets arbete gentemot de nationella parlamenten. Denna insyn bör särskilt gälla för nationella omröstningar i rådet, som bör vara offentliga, och helst även för rådets möten, som bör bli offentliga i framtiden. Att övervaka medlemsstaternas åtgärder och omröstningsresultat i rådet skulle nämligen vara det effektivaste sättet för de nationella parlamenten att utöva ordentlig kontroll över sina regeringars EU-politik.

II. De nationella parlamentens särskilda konstitutionella bidrag på EU-nivå: skapandet av en europeisk politisk sfär

Om Lissabonfördraget kräver en tätare förbindelse mellan de nationella parlamenten och EU-institutionerna är det naturligtvis eftersom man förväntar sig att parlamenten bidrar på ett annat sätt än regeringarna, som yttrar sig och röstar i ministerrådet och Europeiska rådet. Det finns en verklig särskild konstitutionell skillnad mellan de nationella parlamentens deltagande i EU-frågorna och de nationella regeringarnas deltagande i rådet och i Europeiska rådet. Medan regeringarna representerar en enda politisk hållning, som speglas i röstandets odelbarhet, är de nationella parlamenten just ett uttryck för pluralismen och den interna mångfalden (utan att detta påverkar att det är majoritetens vilja inom dem som strikt måste efterlevas). Det särskilda bidrag som de nationella parlamenten kan tillföra på europeisk nivå är just denna mångfald av nationella synpunkter (proportionellt representerade). Det har dock inte gjorts mycket för att uppmärksamma de nationella parlamentens oersättliga konstitutionella funktion inom EU-livet. Den bidrar i stor utsträckning till inrättandet av ett verkligt europeiskt politiskt utrymme och en verkligt autentisk offentlig sfär. I själva verket kan minoritetens uppfattningar i ett nationellt parlament motsvara en ståndpunkt hos majoriteten i ett annat, och samspelet mellan dem återspeglar framväxten av en europeisk politisk arena. Bland annat syftar betänkandet till att överbrygga denna klyfta. För det första genom att med kraft uppmuntra representation av den interna mångfalden i de nationella parlamentens delegationer, i alla gemensamma evenemang, och i enlighet med de politiska gruppernas proportioner. För det andra genom att möjliggöra för minoritetsgrupperingar som står för en minoritetsståndpunkt att lägga till sina avvikande åsikter till de motiverade yttrandena, utan att detta undergräver åtagandet i alla antagna yttranden att uttrycka majoritetens vilja.

III. Strävan efter fullständigt interinstitutionellt samarbete: att utveckla den europeiska offentliga sfären

Inrättandet av den europeiska politiska arenan stärks uppenbart genom en förstärkning av alla typer av initiativ som redan finns. Det pågående samarbetet mellan EU-institutionerna och de nationella parlamenten har faktiskt förbättrats avsevärt under det senaste årtiondet.

Samtidigt som detta samarbete är nära kopplat till dialogen mellan de nationella lagstiftande enheterna själva finns det fortfarande utrymme för förbättringar. Först och främst bör insatser göras för att förenkla den nuvarande ramen för förbindelserna mellan EU och de nationella parlamenten, inbegripet konferensen för talmännen i Europeiska unionens parlament, Cosac, den interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning inom EU, den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol, de interparlamentariska

utskottssammanträdena och de gemensamma parlamentariska sammanträdena, för att bara nämna några. Att utveckla ett utskottsbaserat tillvägagångssätt skulle vara synnerligen gynnsamt.

Bättre samordning och organisation av det interparlamentariska samarbetet när det gäller tid och innehåll behövs för att förhindra att det interparlamentariska samarbetet avstannar. Dessutom behövs ett bättre samarbete mellan de nationella parlamenten/kamrarna själva så att de kan utforska de befintliga mekanismerna för att påverka EU-frågor. En utskottsbaserad strategi för interparlamentariskt samarbete verkar vara att föredra.

Det bör anordnas en ”europeisk vecka”, som kan äga rum samtidigt i de 27 nationella parlamenten och som bör inbegripa deltagare såsom kommissionsledamöter, ledamöter av Europaparlamentet och ministrar från det sittande rådsordförandeskapet som diskuterar EU-frågor med nationella och, i förekommande fall, regionala parlamentsledamöter. Den ”europeiska veckan” skulle medföra en förändring av ”arbetsordningarna” i de nationella parlamenten och i Europaparlamentet. Däremot bör det än en gång framhållas att de enskilda parlamentens suveränitet inte skulle hotas.

IV. De nationella parlamentens roll när det gäller kontrollen av subsidiariteten

De nationella parlamenten är medvetna om att subsidiaritetsprövningen är en av deras viktigaste konstitutionella befogenheter, och de är alla överens om att det finns vissa brister i funktionssättet för systemet för tidig varning, som kan utlösa förfarandena med ”gult kort” eller ”orange kort”.

Motiverade yttranden från de nationella parlamenten verkar inte bromsa eller stoppa EU:s lagstiftningsprocess, främst eftersom dessa yttranden bör lämnas in inom åtta veckor från det att kommissionen har lagt fram sitt lagstiftningsförslag. Denna tidsfrist är dock en begränsande faktor som avhåller de nationella parlamenten från att lämna motiverade yttranden och anses därför vara otillräcklig av alla centrala aktörer i processen, särskilt på grund av förseningarna i översändandet av enskilda delar av komplexa lagstiftningspaket till de nationella parlamenten och vanliga semesterperioder då verksamheten i de flesta nationella parlament ligger nere. Tidsfristen kan dock inte ändras utan fördragsändringar. I det förra betänkandet om genomförandet föreslogs att en teknisk anmälningsperiod skulle genomföras, vilket i praktiken skulle förlänga åttaveckorsperioden. Som en begränsande åtgärd började kommissionen därför från och med 2019 att bortse från helgledigheten vid årets slut vid fastställandet av den åttaveckorsperiod under vilken de nationella parlamenten kan skicka motiverade yttranden. I samband med diskussionerna om eventuella fördragsändringar måste man dock överväga att förlänga tidsfristen, vilket begärts av de nationella parlamenten.

De nationella parlamenten och EU-institutionerna verkar tolka subsidiaritetsprincipen på olika sätt, vilket kan ha en viss inverkan på genomförandet av systemet för tidig varning, eftersom den minskar dess effektivitet. Detta avspeglas också i rekommendationerna från konferensen om Europas framtid, där olika idéer föreslogs. Utvecklingen av en gemensam tolkning av subsidiaritetsprincipen – som tar hänsyn till kriterierna i det protokoll om subsidiaritet och proportionalitet som ursprungligen fogades till Amsterdamfördraget, EG-domstolens relevanta rättspraxis samt kommissionens egen praxis – skulle därför bidra till att öka tydligheten om hur principen ska tillämpas och bedömas. Genom denna gemensamma tolkning skulle man även kunna försöka åtgärda skillnaden mellan subsidiaritet i egentlig

mening och subsidiaritet i vid bemärkelse, som i det sistnämnda fallet också omfattar tilldelade befogenheter och proportionalitet, genom att kringgå en uppenbart snäv tolkning av subsidiaritetsprincipen.

Ett förfarande med ”grönt kort”, som togs upp i betänkandet från 2018, diskuterades också vid konferensen om Europas framtid, där det i åtgärd 40.2 föreslogs att nationella parlament (och regionala parlament med lagstiftande befogenheter) ska ges möjlighet att lägga fram ett lagstiftningsinitiativ på EU-nivå. Denna åtgärd från konferensen om Europas framtid skulle kräva en fördragsöversyn. Samtidigt som man erkänner de nationella parlamentens roll inom Europeiska unionen bör man betona att de inte utgör en ”tredje kammare” inom unionens institutionella ram och därför inte bör ges någon direkt initiativrätt. Såsom klargjordes i det förra betänkandet om genomförande skulle det nödvändigtvis finnas tre gränser för en sådan förnyelse: Det är inte tillåtet att införa ett riktigt lagstiftningsinitiativ, eftersom detta är en rättighet som uteslutande förbehålls kommissionen (varken parlamentet eller rådet får för närvarande ta initiativ till lagstiftning, även om varje framtida fördragsöversyn bör ge Europaparlamentet rätt att ta initiativ till lagstiftning). Det är inte tillåtet att upphäva befintlig EU-lagstiftning, eftersom detta skulle fungera som ett omvänt ”rött kort”, och slutligen bör man inte inbegripa någon rätt att ändra EU:s lagstiftning (det vore att inkräkta på befogenheter som tilldelas Europaparlamentet och rådet genom fördragen). Tanken är därför mycket lovvärd, eftersom den återspeglar den rätta förståelsen av subsidiaritetsprincipen, i den meningen att de nationella parlamenten erkänner att vissa frågor tillhör unionens exklusiva befogenheter. Om förslaget genomförs fullt ut kommer parlamentet att få rätt att lägga fram förslag som, i likhet med parallella mekanismer, har fått stöd av tillräckligt många nationella parlament, och som aktiverar skyldigheten för kommissionen att lämna ett motiverat svar i händelse av avslag. Först och främst måste förslaget dock stödjas av Europaparlamentet.

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Föredraganden förklarar på eget ansvar att han inte har mottagit några synpunkter från någon enhet eller person som ska tas upp i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om genomförandet av fördragets bestämmelser om nationella parlament (2023/2084(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artikel 5 om tilldelning av befogenheter och subsidiaritet, artikel 10.1 om representativ demokrati, artikel 10.2 om representation av unionsmedborgarna, artikel 10.3 om unionsmedborgarnas rätt att delta i unionens demokratiska liv, artikel 10.4 om de europeiska politiska partiernas roll, artikel 11 om deltagandedemokrati, artikel 12 om de nationella parlamentens roll, artikel 48.3 om det ordinarie ändringsförfarandet och artikel 48.7 (övergångsklausulen),
- med beaktande av protokoll nr 1 till Amsterdamfördraget, om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen¹, och av protokoll nr 2 till Lissabonfördraget, om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna²,
- med beaktande av artikel 15 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artiklarna 41 och 42 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av sina resolutioner av den 7 maj 2009 om utvecklingen av förbindelserna mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten enligt Lissabonfördraget³, av den 16 april 2014 om förbindelserna mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten⁴ och av den 19 april 2018 om genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende nationella parlament⁵,
- med beaktande av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (COM(2021)0734),
- med beaktande av kommissionens årsrapport om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och om förbindelserna med de nationella parlamenten för 2018 av den 11 juli 2019 (COM(2019)0333), för 2019 av den 30 juni 2020 (COM(2020)0272), för 2020 av den 23 juli 2021 (COM(2021)0417) och för 2021 av den 1 augusti 2022 (COM(2022)0366),
- med beaktande av de årliga rapporterna från Europaparlamentets direktorat för förbindelser med de nationella parlamenten, särskilt 2022 års rapport om förbindelserna mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten i EU,
- med beaktande av sina resolutioner av den 20 januari 2021 om kontroll av unionsrättens

¹ EUT C 202, 7.6.2016, s. 203.

² EUT C 115, 9.5.2008, s. 206.

³ EUT C 212 E, 5.8.2010, s. 94.

⁴ EUT C 443, 22.12.2017, s. 40.

⁵ EUT C 390, 18.11.2019, s. 121.

tillämpning 2017, 2018 och 2019⁶ och av den 19 maj 2022 om kommissionens rapport om rättsstatsprincipen 2021⁷,

- med beaktande av sin resolution av den 24 juni 2021 om unionsrättens ändamålsenlighet samt subsidiaritet och proportionalitet – rapporten om bättre lagstiftning avseende 2017, 2018 och 2019⁸,
- med beaktande av rapporten från arbetsgruppen för subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare” av den 10 juli 2018 med titeln ”Aktiv subsidiaritet – ett nytt sätt att arbeta”⁹,
- med beaktande av sina resolutioner av den 15 januari 2020 om Europaparlamentets ståndpunkt om konferensen om Europas framtid¹⁰ och av den 4 maj 2022 om uppföljningen av slutsatserna från konferensen om Europas framtid¹¹,
- med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2022 om uppmaningen om ett konvent för att göra en översyn av fördragen¹²,
- med beaktande av sin resolution av den 22 november 2023 om Europaparlamentets förslag till ändringar av fördragen¹³,
- med beaktande av artikel 13 i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen, som fastställer att interparlamentariska konferenser ska hållas i syfte att diskutera budgetpolitiska och andra frågor som omfattas av fördraget,
- med beaktande av sin resolution av den 15 mars 2023 om den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken 2023¹⁴,
- med beaktande av ordförandeskapets slutsatser från konferensen för talmän i EU-ländernas parlament i Prag den 24 och 25 april 2023¹⁵,
- med beaktande av slutsatserna från plenarsammanträdet för den 69:e konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor (Cosac) i Stockholm den 14–16 maj 2023¹⁶,

⁶ EUT C 456, 10.11.2021, s. 56.

⁷ EUT C 479, 16.12.2022, s. 18.

⁸ EUT C 81, 18.2.2022, s. 74.

⁹ Aktiv subsidiaritet – ett nytt sätt att arbeta, [rapport](#) från arbetsgruppen för subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare”, 10 juli 2018.

¹⁰ EUT C 270, 7.7.2021, s. 71.

¹¹ EUT C 465, 6.12.2022, s. 109.

¹² EUT C 493, 27.12.2022, s. 130.

¹³ Antagna texter, P9_TA(2023)0427.

¹⁴ Antagna texter, P9_TA(2023)0078.

¹⁵ <https://parleu2022.cz/wp-content/uploads/2023/04/EUSC-Prague-Presidency-Conclusions-final-EN-1.pdf>.

¹⁶ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88827df1e018828991e660000/Contribution%20adopted%20by%20the%20LXIX%20COSAC.pdf>.

- med beaktande av Leóndeklarationen om parlamentarism som antogs vid konferensen för att högtidligt hålla Internationella dagen för parlamentarism – *Strengthening Parliaments to Enhance Democracy*, som hölls i León den 30 juni och den 1 juli 2023¹⁷,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen och artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för konstitutionella frågor (A9-0429/2023), och av följande skäl:
 - A. De nationella parlamentens aktiva deltagande i EU-frågor och ökade kontroll av de nationella regeringarna är avgörande för att säkerställa demokratisk ansvarsskyldighet och legitimitet i EU:s institutionella system.
 - B. De nationella parlamenten ”bidrar aktivt till en väl fungerande union” (artikel 12 i EU-fördraget) och spelar tillsammans med Europaparlamentet en viktig roll för att stärka EU-projektets demokratiska legitimitet, främja medborgarnas tillit och bidra till det europeiska projektets hållbarhet och motståndskraft.
 - C. De nuvarande verktygen för de nationella parlamentens deltagande i EU-frågor är till stor del okända för både beslutsfattare och allmänheten. Det finns ett behov av att öka medvetenheten om dessa verktyg.
 - D. Parlamentens möjligheter att utkräva ansvar av, och utöva kontroll över, de nationella regeringarna inom EU-frågor varierar beroende på ländernas praxis men är en hörnsten i de nationella parlamentens roll inom ramen för EU:s nuvarande fördrag.
 - E. Detta ansvarsutkrävande och denna kontroll kan underlättas genom ökad transparens i rådet, särskilt när det gäller hur medlemsstaterna röstar och förhåller sig till olika frågor. De nationella parlamenten och Europaparlamentet bör öka trycket på rådet att agera på ett mer transparent sätt och bli mer ansvarstagande under hela lagstiftningsprocessen. Genom att handlingar från andra EU-institutioner tillgängliggörs blir det dessutom möjligt för de nationella parlamenten att utöva en ordentlig kontroll.
 - F. Bristande insyn i EU:s lagstiftnings- och beslutsprocesser riskerar att undergräva både de nationella parlamentens befogenheter enligt fördragen och de relevanta protokollen och framför allt den roll de har när de granskar sina nationella regeringar såsom de företräds i rådet.
 - G. Den parlamentariska mångfalden berikar debatten på europeisk nivå och är därför mycket fördelaktig för unionen och de parlamentariska minoriteternas representation i EU-frågor. Mångfalden bidrar till att bilda en motvikt mot majoriteterna i varje parlament samtidigt som dessa respekteras fullt ut och i överensstämmelse med sina proportioner. De nationella parlamentariska minoriteternas åsikter och representation bör beaktas på EU-nivå och skulle kunna visa sig vara användbara bland annat i en framtida process för översyn av EU-fördragen. Det är samtidigt angeläget att respektera de nationella parlamentens befogenheter när det gäller deras representation.

¹⁷ https://www.congreso.es/backoffice_doc/prensa/notas_prensa/99181_1688138271277.pdf.

- H. Enligt protokoll nr 2 (artikel 6) får nationella parlament samråda med regionala parlament med lagstiftande befogenheter, men de regionala parlamentens roll är till stor del beroende av de nationella arrangemangen och är mycket ofta rådgivande. Kommissionen, rådet, medlemsstaterna och deras nationella parlament bör ta hänsyn till den roll som regionala parlament med lagstiftande befogenheter spelar och främja deras deltagande, särskilt när regionala exklusiva befogenheter kan påverkas.
- I. Många av Regionkommitténs ledamöter har blivit valda i regionala val. En debatt skulle kunna hållas om Regionkommitténs roll när det gäller att föra de regionala parlamenten närmare den övergripande integrationsprocessen och stärka den europeiska demokratin.
- J. De nationella parlamenten och deras roll inom EU:s institutionella ram behandlades i ett antal förslag i rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid. Erfarenheterna från konferensen om Europas framtid visade att det finns en fruktbar allians mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet.
- K. De nationella parlamenten spelar en roll i varje översyn av EU-fördragen, särskilt när det gäller målet att stärka EU:s parlamentariska dimension och demokratiska liv. I sin resolution av den 9 juni 2022 efterlyste Europaparlamentet ett konvent för att göra en översyn av fördragen.
- L. Ett europeiskt offentligt rum skulle kunna främjas genom en rad forum på den europeiska dagordningen, och sådana forum skulle kunna godkännas genom en gemensam ”europeisk vecka”, där ledamöter av nationella och regionala parlamentariska församlingar samtidigt skulle diskutera EU-frågor med kommissionsledamöter, ledamöter av Europaparlamentet och ministrar från det sittande rådsordförandeskapet. Utvecklingen av en verklig europeisk offentlig sfär skulle också gynnas av att medborgarna i större utsträckning informeras och involveras i en dialog.
- M. De nationella parlamentens deltagande i EU-frågor bör också stärkas genom en tematisk, utskottsbaserad eller skräddarsydd strategi. Upplägget för interparlamentariska utskottssammanträden bör finjusteras ytterligare.
- N. De nationella parlamenten visar intresse för att bli mer delaktiga i innehållet i EU:s politik och lagstiftning och inte bara inom ramen för systemet för tidig varning, som uteslutande rör subsidiariteten.
- O. Genomförande av de nationella parlamentens rätt att granska efterlevnaden av subsidiaritetsprincipen, på grundval av systemet för tidig varning, har stärkt de nationella parlamentens delaktighet i EU:s beslutsfattande.
- P. De nationella parlamentens motiverade yttranden stärker EU:s lagstiftningsprocess genom att bedöma efterlevnaden av subsidiaritetsprincipen. Den åttaveckorsperiod som fastställs i artikel 4 i protokoll nr 1 har visat sig vara otillräcklig för att i tid kontrollera efterlevnaden av subsidiaritetsprincipen och bör utökas inom ramen för nästa fördragsöversyn.
- Q. De europeiska politiska partierna spelar en avgörande roll för att överbrygga klyftan mellan EU och de nationella parlamenten. Rättsliga hinder försvårar ett mer meningsfullt samarbete mellan europeiska politiska partier och nationella partier. Innovativa och starkare verktyg för samarbete mellan de nationella parlamenten och

Europaparlamentet kan övervägas, inbegripet en intensivare dialog mellan politiska familjer och grupper.

- R. I betänkandet om genomförande för 2018 rekommenderades att de nationella parlamenten skulle ges möjlighet att lägga fram konstruktiva förslag som kommissionen kan överväga, med vederbörlig hänsyn till dess initiativrätt.
- S. Konferensen om Europas framtid rekommenderade att nationella parlament och regionala parlament med lagstiftande befogenheter ska ges möjlighet att ”föreslå ett lagstiftningsinitiativ på EU-nivå”. Detta instrument skulle ge dem möjlighet att – med vederbörlig hänsyn till kommissionens initiativrätt, och efter att först ha inhämtat parlamentets stöd – lägga fram konstruktiva förslag som kommissionen kan överväga. Målet att uppnå en fullständig initiativrätt för Europaparlamentet har lyfts fram vid ett flertal tillfällen under den innevarande valperioden.
- T. I sin resolution av den 9 juni 2022 efterlyste parlamentet en allmän direkt initiativrätt på lagstiftningsområdet för Europaparlamentet. Efter beviljandet av denna initiativrätt bör förfarandena med ”grönt kort” riktas till parlamentet.
- U. Införandet av ett förfarande med ”rött kort” kan inte betraktas som ett lämpligt och konstruktivt verktyg när det gäller målet att öka de nationella parlamentens deltagande i den europeiska integrationsprocessen.
- V. Ipex, som är en plattform för löpande informationsutbyte mellan de nationella parlamenten och mellan de nationella parlamenten och EU-institutionerna, bör vidareutvecklas i enlighet med dess digitala strategi. Europaparlamentet spelar en viktig stödjande roll i detta sammanhang.
- W. De nationella parlamenten har relevanta befogenheter på områdena frihet, säkerhet och rättvisa i enlighet med artiklarna 70, 85 och 88 i EUF-fördraget och bör därför spela en viktig roll i framtiden när det gäller unionens säkerhets- och försvarspolitik, även genom att bygga vidare på den interparlamentariska konferensen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (Gusp/GSFP) i enlighet med artikel 10 i protokoll nr 1.

Granska regeringarnas verksamhet i EU-frågor

1. Europaparlamentet anser att genomförandet av de nationella parlamentens rättigheter och skyldigheter enligt Lissabonfördraget har stärkt deras roll inom EU:s konstitutionella ramar och därigenom skapat mer mångfald, demokratisk legitimitet och en bättre fungerande union.
2. Europaparlamentet anser att de nationella regeringarnas ansvarsskyldighet inför de nationella parlamenten, vilken erkänns i artikel 10.2 i EU-fördraget, är hörnstenen i de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen. Parlamentet anser att de nationella parlamenten är partner när det gäller att upprätthålla EU:s institutionella balans. Parlamentet uppmanar de nationella parlamenten att fullt ut utöva sina EU-funktioner för att ha direkt inflytande på och kunna övervaka innehållet i EU-politiken, i synnerhet genom att utöva kontroll över sina nationella regeringar när de agerar i Europeiska rådet. Parlamentet uppmanar ledamöterna i de nationella och regionala parlamenten att främja ett europeiskt samvete i sitt beslutsfattande och att erkänna EU-politikens direkta

inverkan på väljarna. Parlamentet lovordar de goda erfarenheterna av samarbete mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet och anser att de nationella parlamenten och Europaparlamentet har potential att bli naturliga allierade när det gäller att forma en starkare parlamentarisk dimension i EU.

3. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att de nationella parlamenten ges tillräckligt med tid, kapacitet och resurser och den tillgång till information som krävs för att de ska kunna fullgöra sin konstitutionella uppgift att granska och på så sätt legitimera de nationella regeringarnas verksamhet när dessa regeringar agerar på EU-nivå. Parlamentet påminner om vikten av tillgång till information och erkänner att rådet måste anta nödvändiga säkerhetsgarantier för dokument och samtidigt se till att de nationella parlamenten kan utöva demokratisk kontroll över sina respektive regeringar, bland annat genom tillgång till rådets lagstiftningsdatabas, med full respekt för konfidentialiteten.
4. Europaparlamentet anser att insyn i EU-institutionernas arbetssätt och beslutsprocesser är en förutsättning för att de nationella parlamenten på ett ändamålsenligt sätt ska kunna fullgöra den institutionella uppgift de tilldelas i fördragen. Parlamentet begär därför att medlemsstaternas omröstningsresultat och ståndpunkter i rådet ska offentliggöras. Parlamentet uppmanar dessutom de nationella parlamenten att fullt ut utnyttja sina respektive befogenheter, bland annat genom att anpassa sin interna organisation, sina tidsplaner och sina arbetsordningar så att de kan göra detta. Parlamentet åtar sig själv, och uppmuntrar de nationella parlamenten, att införa mer innovativa och starkare samarbetsverktyg på politisk och administrativ nivå, inbegripet mer intensiva former av utbyte och dialog med europeiska politiska familjer och grupper.
5. Europaparlamentet uppmuntrar till en förstärkt politisk dialog mellan EU-institutionerna och de nationella parlamenten och påminner om att besluten måste fattas i enlighet med konstitutionella befogenheter, EU:s fördrag och samlade regelverk och ta hänsyn till den tydliga avgränsningen mellan de lokala, regionala, nationella och europeiska organens respektive beslutsbefogenheter.
6. Europaparlamentet påpekar att den europeiska planeringsterminens anpassning till de nationella parlamentens dagordningar skulle kunna bidra ytterligare till samordning av den ekonomiska politiken, men understryker samtidigt att en sådan anpassning inte får bortse från varje parlaments självbestämmande och specifika arbetsordning.
7. Europaparlamentet begär att de nationella parlamenten ska få en starkare roll i genomförandet av en nationell period för budgetdialog och ekonomisk-politisk dialog, under vilken de nationella parlamenten kan samarbeta, överlägga och bidra till den europeiska planeringsterminen genom att ge sina regeringar ett mandat i förbindelserna med kommissionen och rådet.

Skapa ett europeiskt offentligt rum

8. Europaparlamentet betonar hur viktig principen om proportionell representation av ledamöter från olika politiska partier är i detta avseende. Parlamentet rekommenderar därför att de nationella parlamentens delegationer vid EU-institutionerna återspeglar den politiska mångfalden.

9. Europaparlamentet noterar att de parlamentariska majoriteternas bindande vilja kan uttryckas i de yttranden som de nationella parlamenten avger, inom eller utanför ramen för systemet för tidig varning. Parlamentet stöder dock tanken att nationella parlamentariska minoriteter bör kunna ges möjlighet att uttrycka avvikande åsikter, vilka sedan kan införlivas i bilagor till dessa yttranden.
10. Europaparlamentet anser att interaktionen med de nationella parlamenten indirekt kan stärkas genom att de europeiska politiska partierna ges egenmakt. Parlamentet upprepar sin långvariga uppmaning om att göra det möjligt för dessa partier att aktivt engagera sig i medlemsstaternas politiska sfärer och stödja sina medlemspartier när EU-frågor står på spel. Parlamentet efterlyser ett snabbt slutförande av Europaparlamentets och rådets omarbetade förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser¹⁸ för att göra det möjligt för europeiska politiska partier att stödja sina medlemspartier i kampanjerna inför valet till Europaparlamentet och i folkomröstningskampanjer om EU-frågor.
11. Europaparlamentet anser att inrättandet av en årlig europeisk vecka skulle göra det möjligt för ledamöter av Europaparlamentet, kommissionsledamöter och ministrar från sittande rådsordförandeskap att framträda inför alla nationella och, i förekommande fall, regionala parlament för att tillsammans med nationella parlamentsledamöter diskutera och förklara den europeiska agendan. Parlamentet föreslår att man inleder en diskussion om utarbetandet av en gemensam politisk förklaring eller ett ramavtal mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet om anordnandet av den föreslagna europeiska veckan för att skapa en mer enhetlig ram för samarbete på politisk, institutionell och administrativ nivå. Parlamentet anser att den föreslagna europeiska veckan bör dra lärdom av nuvarande och tidigare forum, såsom den parlamentsvecka som anordnades av konferensen om den europeiska planeringsterminen och den interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen samt konferensen om Europas framtid. Parlamentet anser vidare att möten i politiska familjer och förmöten mellan och inom nationella och europeiska politiska grupper inom ramen för EU:s interparlamentariska samarbete skulle kunna tillföra ett mervärde i form av en autentisk europeisk politisk debatt.
12. Europaparlamentet anser att ett ökat deltagande av de nationella parlamenten i kandidatländerna är ett viktigt verktyg för att göra EU:s utvidgningsstrategi framgångsrik. Parlamentet föreslår att företrädare för kandidatländernas nationella parlament ska göras delaktiga i den föreslagna europeiska veckan.

Stödja reformen av systemet för tidig varning

13. Europaparlamentet understryker att den viktigaste befogenhet som de nationella parlamenten har fått till följd av Lissabonfördraget är deras förmåga att kontrollera efterlevnaden av subsidiaritetsprincipen i ett tidigt skede av EU:s lagstiftningsförfaranden.
14. Europaparlamentet noterar att förfaranden med ”gult” eller ”orange” kort inte har använts i någon större utsträckning. Parlamentet föreslår att alla EU-institutioner och medlemsstater enas om en gemensam förståelse av subsidiaritets- och

¹⁸ EUT L 317, 4.11.2014, s. 1.

proportionalitetsprinciperna, som ursprungligen fogades till Amsterdamfördraget, och av relevant rättspraxis från Europeiska unionens domstol och kommissionens egen praxis. Parlamentet anser att utvecklingen av denna gemensamma förståelse bör omfatta alla delar av subsidiariteten och skulle kunna främjas genom nya samarbetsverktyg.

15. Europaparlamentet är medvetet om att nationella parlament har begärt en förlängning av den period på åtta veckor som de har på sig för att lämna ett motiverat yttrande i enlighet med artikel 3 i protokoll nr 1. Parlamentet understryker dock att en sådan förlängning inte medges i nuvarande fördragsramar. Parlamentet noterar att kommissionen, som en begränsande åtgärd, från och med 2019 började utesluta helgledigheten vid årets slut när den fastställde de nationella parlamentens tidsfrist på åtta veckor för att skicka motiverade yttranden. Parlamentet anser därför att införandet av en tolvveckorsperiod bör övervägas inom ramen för nästa fördragsöversyn.
16. Europaparlamentet uppmanar de nationella parlamenten att inkludera motiverade yttranden från regionala parlament med lagstiftande befogenheter i sina slutliga motiverade yttranden som skickas till parlamentets talman och till ordförandena för rådet och kommissionen, när exklusiva befogenheter på regional nivå påverkas.
17. Europaparlamentet föreslår att man inrättar ett system, som ibland kallas ”grönkortsförfarande”, där minst en tredjedel av de nationella parlamenten kan begära att kommissionen eller Europaparlamentet, när det har beviljats en allmän direkt initiativrätt, lägger fram förslag i syfte att på ett positivt sätt påverka den europeiska debatten. Parlamentet föreslår i detta hänseende att kommissionen eller Europaparlamentet skulle kunna ha möjlighet att antingen införliva sådana förslag eller att utfärda ett formellt svar där skälen till att inte acceptera förslagen lyfts fram. Parlamentet påpekar att ett sådant förfarande inte kan bestå av en initiativrätt, eller en rätt att upphäva eller ändra lagstiftning, eftersom detta skulle undergräva ”unionsmetoden” och befogenhetsfördelningen mellan den nationella nivån och EU-nivån och därmed strida mot fördragen.

Tillämpa rätten till information

18. Europaparlamentet bekräftar att artikel 12 i EU-fördraget och protokoll nr 1 ger de nationella parlamenten rätt att erhålla information direkt från EU-institutionerna. Parlamentet föreslår att rätten att bli informerad utvidgas till att även omfatta regionala parlament med lagstiftande befogenheter.
19. Europaparlamentet rekommenderar att de nationella parlamenten använder Ipex-plattformen i tid, så att den nationella granskningsmekanismen startar tidigt. Parlamentet rekommenderar att man använder Ipex som en kanal för systematiskt informationsutbyte och tidig signalering av subsidiaritetsproblem. Parlamentet välkomnar den uppdaterade versionen av Ipex riktlinjer, som godkändes vid generalsekreterarnas möte i februari 2023, och som återspeglar den nya versionen av Ipex-plattformen och de möjligheter och verktyg som erbjuds genom denna nya version.

Skapa ett bättre interinstitutionellt samarbete

20. Europaparlamentet noterar det aktuella samarbetet mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten i Cosac, i den interparlamentariska konferensen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och inom ramen för artikel 13 i fördraget

om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen. Parlamentet noterar vidare de senaste formerna av interparlamentariskt samarbete, såsom den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol och det interparlamentariska utskottssammanträdet om utvärderingen av Eurojusts verksamhet. Parlamentet betonar att detta samarbete bör utvecklas på grundval av principerna om samförstånd, informationsdelning och samråd, för att de nationella parlamenten ska kunna utöva kontroll över respektive regering och förvaltning.

21. Europaparlamentet upprepar att den nuvarande ramen för förbindelserna mellan unionen och de nationella parlamenten skulle kunna förenklas och harmoniseras för att bli mer effektiv och ändamålsenlig. Parlamentet efterlyser i detta sammanhang en översyn av samarbetet mellan unionen och dess nationella parlament på befintliga plattformar och forum, i syfte att stärka dessa förbindelser och anpassa dem till de aktuella behoven. Parlamentet uppmuntrar EU-institutionerna och regionala parlament med lagstiftande befogenheter att engagera sig mer aktivt och direkt samverka sinsemellan, och att samtidigt respektera de nationella parlamentens roll och befogenheter fullt ut.
22. Europaparlamentet påpekar att en förstärkning av den politiska och tekniska dialogen mellan parlamentsutskotten och de politiska grupperna, både på nationell nivå och på EU-nivå, skulle vara ett mycket produktivt steg mot fullt interparlamentariskt samarbete. Parlamentet föreslår därför att man ökar medvetenheten på nationell nivå om möjliga samarbetsverktyg. Vidare föreslår parlamentet att ytterligare resurser avsätts för att uppnå detta mål, bland annat för att finansiera användningen av videokonferenser, personalutbyten eller pilotprojekt.
23. Europaparlamentet erkänner betydelsen av de interparlamentariska utskottssammanträden som fastställs i artiklarna 9 och 10 i protokoll nr 1 och de sektoriella framgångarna med en ”utskottsmetod” inom det interparlamentariska samarbetet. Parlamentet menar att ett bättre samarbete mellan institutionerna skulle kunna uppnås om de interparlamentariska utskottssammanträdena värderades högre av Europaparlamentets och de nationella parlamentens ledamöter, och om de var förberedda för ett närmare samarbete. Parlamentet anser att arbetsordningen skulle kunna ändras för att reglera starkare samarbetsformer mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet, med full respekt för deras institutionella befogenheter och fördelningen av dessa.
24. Europaparlamentet rekommenderar att de nationella parlamenten görs fullt delaktiga i den fortlöpande utvecklingen av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Parlamentet anser att en sådan delaktighet bör främjas i nära samarbete med Europaparlamentet, i överensstämmelse med artikel 10 i protokoll nr 1, och med full respekt för de nationella författningarnas bestämmelser om säkerhets- och försvarspolitik. Parlamentet uppmanar de nationella parlamenten att mer i detalj reflektera över prioriteringen av försvarsförmågan på EU-nivå, bland annat genom gemensamma interparlamentariska möten mellan företrädare för nationella parlament och ledamöter av Europaparlamentet, i samband med den interparlamentariska konferensen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, och via politisk dialog.
25. Europaparlamentet påminner om hur viktigt det är att stärka samarbetet och dialogen mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet om undersökningsrätten.

o

o o

26. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	7.12.2023
Slutomröstning: resultat	+: 17 -: 1 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Włodzimierz Cimoszewicz, Salvatore De Meo, Charles Goerens, Sandro Gozi, Max Orville, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Guy Verhofstadt, Rainer Wieland
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Mercedes Bresso, Christian Doleschal, Pascal Durand, Maite Pagazaurtundúa
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.2)	Javier Zarzalejos

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

17	+
PPE	Salvatore De Meo, Christian Doleschal, Sven Simon, Rainer Wieland, Javier Zarzalejos
Renew	Sandro Gozi, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Guy Verhofstadt
S&D	Gabriele Bischoff, Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager

1	-
ECR	Jacek Saryusz-Wolski

2	0
ID	Gerolf Annemans, Antonio Maria Rinaldi

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster